

Wim Meerdink uit Zierikzee met de door hem gevangen grote pieterman van 35 cm lang.

Pieterman in the picture

Gaan wij ons nu op deze site ook in de Pietendiscussie storten die onze Lage Landen de laatste jaren teistert? Nee hoor, wees gerust. Dit keer gaat de aandacht uit naar een vissige Pieterman en wel de grote pieterman (*Trachinus draco*).

Aanleiding is de vangst van de grote pieterman op bijgaande foto. Deze vis van 35 cm lang werd op vrijdag 10 juni jl. gevangen door Wim Meerdink uit Zierikzee. Wim was die dag samen met Hans van Schelven, de zoon van wijlen Constand van Schelven, een van de meest geliefde Zeehengelsportauteurs die vanaf de eerste uitgave van ons magazine tot aan zijn overlijden in september 2013 aan Zeehengelsport heeft meegewerkt, vanuit Neeltje Jans gaan wrakvissen met de grote charterboot Neeltje Jans van de bekende schipper Piet Bouman. De vangst bestond uit kleine gulletjes, makreel, steenbolk, enkele wijtingen én... de betreffende grote pieterman.

Gifkickers

In onze kustwateren worden twee soorten pietermannen als inheems beschouwd. Het meest algemeen is het kleine gifkikkertje dat iedere zomer wel een paar keer de landelijke kranten haalt wanneer een badgast er in het ondiepe water vlak onder het strand per ongeluk op gaat staan: de kleine pieterman (*Echiichthys vipera*). Dit visje, dat niet veel groter wordt dan een centimeter of 15-16, komt in behoorlijke aantallen voor in de zuidelijke Noordzee en is ook in ons kustwater zeer algemeen. Strandhengelaars vangen met grote regelmaat zo'n kleine pieterman en ook vanaf de boot worden ze wel gevangen wanneer er met bijvoorbeeld één zeepiertje of een stukje zager op de haak wordt gevist.

De kleine pieterman houdt zich vaak vlak onder het strand op en ligt dan ingegraven onder het zand. Ieder jaar weer worden er dan ook badgasten 'gestoken', met alle pijnlijke gevolgen van dien.

Grote pietermannen (*Trachinus draco*) kwamen vroeger langs onze kust ook algemeen voor, maar zijn tegenwoordig vrij zeldzaam. Beide soorten behoren tot de weinige giftige vissoorten in de Noordzee. Ze hebben gifstekels in de opvallende, veelal zwart gekleurde eerste rugvin en daarnaast ook aan de kieuwdeksels. Bij het onthaken van een pieterman is het dus altijd oppassen geblazen en het best pak je ze niet met blote handen vast, maar met behulp van een handdoek. Word je onverhoopt toch geprikt, dan kan dat uiterst pijnlijk zijn. Het gif van pietermannen is op zich niet dodelijk, maar er zijn vissers die ten gevolge van een allergische reactie met spoed in het ziekenhuis moesten worden opgenomen. Treedt er een serieuze bloedvergiftiging op, dan kan die indien onbehandeld zelfs leiden tot amputatie van het getroffen ledemaat. In de regel blijft het ongemak echter beperkt tot een scherpe pijn, zoals je die soms ook van een wespensteek kunt ervaren. Gelukkig is het 'geïnjecteerde' gif relatief eenvoudig onschadelijk te maken. Het betreffende gif bestaat uit eiwitten die worden afgebroken door hitte en door de steek onder zo heet mogelijk water te houden of er bijvoorbeeld een verhitte mespunt tegen te duwen, verliest het gif zijn werking.

De karakteristieke kop van de grote pieterman.

Delicatesse

Terug naar de gevangen grote pieterman. Die soort kan tot ruim 40 cm lang worden en wordt beschouwd als een uitstekende consumptievvis. Er zijn zelfs fijnproevers die de 'Grande vive', zoals de Franse naam luidt, rekenen tot de smakelijkste zeevissoorten van onze Noordzee. Een kenmerkend verschil met de veel kleine kleine pieterman is de aanwezigheid van twee of drie korte stekeltjes voor de ogen. Bij de kleine pieterman ontbreken die stekels.

Al Googelend kun je een groot scala aan heerlijke recepten voor die grote pieterman vinden, maar helaas: deze soort komt zoals gezegd voor onze kust tegenwoordig nog maar sporadisch voor en is in de viswinkels nauwelijks of niet te koop. In Frankrijk worden er veel euro's voor betaald en aangelande grote pietermannen gaan in de regel dus richting La Douce France.

De grote pieterman wordt vooral in Frankrijk beschouwd als een exquise consumptievvis.

Nederlands record

De grote pieterman staat tot dusverre niet genoteerd op de NCRZ-recordlijsten Nederlandse wateren. De kleine pieterman vreemd genoeg wel, met respectievelijk een gewicht van 71 gram en een lengte van 19 cm.

Ook voor de lijst voor Europese Zeeën werd in de inmiddels meer dan 46 jaar dat de NCRZ bestaat nog geen grote pieterman geclaimd en dat terwijl deze soort bijvoorbeeld in Denemarken met grote regelmaat wordt gevangen. Het feit dat een voor deze categorie te claimen vissoort minimaal 500 gram zwaar dient te zijn, speelt daarbij natuurlijk een flinke rol. Een grote pieterman van méér dan een pond zwaar is met recht een grote grote pieterman!

De door Wim Meerdink gevangen grote pieterman werd weliswaar niet gewogen, maar werd aan boord wél in aanwezigheid van getuigen zorgvuldig gemeten. Wim heeft zijn vangst inmiddels dan ook geclaimd als Nederlands Record en indien zijn claim in de komende Jaarvergadering van de NCRZ in januari 2017 wordt geratificeerd, komt deze 35 cm lange grote pieterman dus op de recordlijst te staan.